

- акціонерне товариство закритого типу, акції якого поширюються лише серед його засновників.

У ході приватизації в Україні на базі державних підприємств переважно створюються відкриті акціонерні товариства [2].

Список використаних джерел:

1. Лузіна І. А., Малих О. Е. Економічна теорія В. Ойкена [Електронний ресурс]/ Лузіна І.А., Малих О. Е., Стебунова Є. С. // Історія економіки та економічних вчень. – Частина 2 – Режим доступу до підручника: http://uchebnik-online.com/soderzhanie/textbook_182.html

2. Чухно А. А. / Основи економічної теорії / частина 1 // А. А. Чухно – К. – 1994 р. – 456 с.

Косолапова О.В.

студентка;

Горшков М.А.

асистент кафедри менеджменту і адміністрування,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ МЕРКАНТИЛІЗМУ

Меркантилізм як перша теоретична спроба пояснити суть капіталістичного способу виробництва виник на підставі узагальнення досвіду первісного нагромадження капіталу й вирішував практичні питання прискорення цього процесу. Намагаючись подолати гострі економічні суперечності, що їх породжував розклад феодальної системи, дворянський абсолютизм у Франції, Росії та інших країнах Західної Європи спробував форсувати торгівлю і промисловість меркантилістськими методами, щоб усунути економічну обмеженість феодалізму з допомогою розвитку мануфактурної промисловості. Тому вивчення передумов виникнення меркантилізму є досить актуальним питанням і на сьогодні.

Історично-економічні передумови виникнення меркантилізму висвітлювались у працях багатьох відомих зарубіжних економістів – А. Сміта, Д. Рікардо, Е. Хекшера, Б. Оліна, П. Самуельсона, В. Леонтьєва, М. Портера, Б. Баласси, Р. Вернона, М. Познера та іншими. Також ці питання вивчалися вітчизняними науковцями, зокрема І. Бураківським, В. Сіденком, Д. Лук'яненком, А. Філіпенком, Ю. Макагоном, Л. Антонюк, Т. Циганковою та ін.

Метою даного дослідження є визначення основних передумов виникнення меркантилізму.

Меркантилізм як перша теоретична спроба пояснити суть капіталістичного способу виробництва виник на підставі узагальнення досвіду первісного нагромадження капіталу й вирішував практичні питання прискорення цього процесу. Намагаючись подолати гострі економічні

суперечності, що їх породжував розклад феодальної системи, дворянський абсолютизм у Франції, Росії та інших країнах Західної Європи спробував форсувати торгівлю і промисловість меркантилістськими методами, щоб усунути економічну обмеженість феодалізму з допомогою розвитку мануфактурної промисловості [1, с. 162].

Мислення меркантилістів значно відрізняється від економічних поглядів античного світу. Керівним принципом останнього був аристотелівський поділ господарства на економіку і хрематистику із засудженням останньої як «неморальної». У центрі уваги меркантилістів опиняється саме хрематистика – «породження» грошей грошима. Меркантилісти шукають зв'язку між господарськими явищами ми, але шукають його на поверхні явищ, у сфері обігу. І це бути зумовлено особливістю епохи, коли домінував торговий капітал.

Головні передумови генезису меркантилізму:

- поступове витіснення натурального господарства товарним, виробництвом, розвиток товарообігу, поглиблення товарно-грошових відносин і розширення торговельних зв'язків;
- інтенсивний розвиток міжнародної торгівлі, виникнення світового ринку, започатковане великими географічними відкриттями XV-XVI ст.;
- ліквідація політичної роздробленості у західноєвропейських країнах, бурхливий процес становлення централізованих національних держав, їх утвердження у системі світогосподарських зв'язків, утворення перших колоніальних імперій Нового світу;
- поглиблення суспільного поділу праці, виникнення мануфактурного виробництва, створення великих підприємств, зорієнтованих на зростаючий ринковий попит та задоволення експортних потреб;
- розширення сфери діяльності та кардинальна зміна ролі торговельного капіталу, безпосередня участь купців у національній промисловості, поява перших монополістичних об'єднань торговців;
- розвиток наукового знання, започаткований першою науковою революцією XVI-XVII ст.; посилення прикладного значення наукової діяльності;
- ліквідація ідеологічної монополії релігійного мислення [2, с. 231].

Тому і виникає меркантилізм, з одного боку, як економічна політика феодальних держав, а з іншого боку – як система поглядів купецької буржуазії, що зароджується. Предметом дослідження представників школи стало багатство, що виникає в сфері торгівлі, і способи його нагромадження. Головна форма багатства для меркантилістів – гроші.

Таким чином, головними передумовами виникнення меркантилізму були розпад феодалізму і зародження капіталізму. Зародження і розвиток капіталістичного виробництва привели до виникнення світового ринку. Початок формуванню світового ринку поклали Великі географічні відкриття XV-XVII ст. З розвитком світового ринку почали зростати перш за все обсяги зовнішньої торгівлі. Велику роль у розвитку капіталістичного виробництва відіграв торговельний капітал. Світова торгівля привела до зосередження багатства як у окремих осіб, так і в окремих держав. Разом із капіталістичними відносинами розвивалась і економічна думка. Розпад

феодалного устрою, розвиток товарно-грошових відносин, зародження капіталістичного ладу – все це привело до появи і розвитку течії економічної думки – меркантилізм.

Список використаних джерел:

1. Чухно А. А. Сучасні економічні теорії: підручник / А. А. Чухно, П. І. Юхименко, П. Леоненко. – К.: Знання, 2007. – 514 с.
2. Шевченко О. О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: Навч. посіб. / О. О. Шевченко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.

Мельничук М.В.

студентка;

Горшков М.А.

асистент кафедри менеджменту і адміністрування,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ДЕРЖАВНО-МОНОПОЛІСТИЧНИЙ КАПІТАЛІЗМ

Становлення державно-монополістичного капіталізму почалося в розвинутих країнах світу ще до Першої світової війни, завершилося на початку 50-х ХХ ст. Персоніфікаторами його є вищі чиновники державного апарату й вищі менеджери державних підприємств, установ і а організацій, з одного боку, представники фінансової олігархії – з іншого. Державно-монополістичний капіталізм є важливим етапом в становленні сучасної ринкової економіки, тому дослідники приділяють йому значну увагу.

Вивченням основних аспектів становлення державно-монополістичного капіталізму займалися такі вчені як Л. Бальцерович, С. Глазьев, Я. Корнаї, А. Ослунд, М. Кастельс та інші.

Метою даного дослідження є визначення основних закономірностей розвитку державно-монополістичного капіталізму.

Економічна система ринкового господарства еволюціонувала від капіталізму вільної конкуренції до монополістичного капіталізму, від панування монополій до державно-монополістичної стадії розвитку. Стихійно-ринкове регулювання доповнювалося монополістичним у вигляді внутрішньофірмової та міжфірмової координації й державним макроекономічним регулюванням.

Державно-монополістичний капіталізм, нова, розвиненіша форма монополістичного капіталізму, для якої характерне з'єднання сили капіталістичних монополій з силою держави в цілях збереження і зміцнення капіталістичних буд, збагачення монополій, придушення робочого і національно-визвольного руху, розв'язування агресивних воєн. Переростання монополістичного капіталізму в державно-монополістичний – результат дії внутрішніх закономірностей капіталізму. Елементи державно-